

Selvityksen antaminen eduskunnan oikeusasiamiehelle kantelun johdosta

Kunnanhallitus 16.08.2021 § 214
769/03.01.03/2021

Eduskunnan oikeusasiamies on 3.5.2021 pyytänyt Nurmijärven kunnalta selvitystä ja lausuntoa Nurmijärven Kirkkotien tiekunnan vireille saattamassa asiassa (EOAK/2423/2021). Asiassa on pyydetty lisäaikaa selvityksen antamiseksi oikeusasiamieheltä ja saatu sitä 17.8. saakka.

Selvityspyyntö ja Nurmijärven Kirkkotien tiekunnan kirjelmä on selvityksen liitteenä.

Tausta:

Tekninen lautakunta vahvisti 25.4.2019, että kunnan ja tiekuntien (yksityisteiden) välinen hoitosopimusjärjestelmä ei ole yksityistielain uudistumisen johdosta enää voimassa, ja että kyseiset hoitosopimukset kunnan ja tiekuntien välillä ovat rauenneet 1.1.2019 alkaen.

Kunnanhallitus hyväksyi 6.5.2019 kunnan hoitosopimus- ja avustamiskäytännön muuttamista koskevan hankesuunnitelman jatkosuunnitelman pohjaksi. Samalla kunnanhallitus hyväksyi hoitosopimusten piirissä olleiden tiekuntien (yksityisteiden) osalta siirtymäajan siten, että siirtymäaika päättyy viimeistään 1.5.2020, ja että siirtymäaikaan asti kunta voi omalta osaltaan jatkaa ko. yksityisteiden päivittäishoitoa aikaisempien vuosien malliin ja käytössä olevien määrärahojen puitteissa sekä tiekuntien tahtotila huomioiden.

Valtuusto hyväksyi 22.4.2020 § 35 Nurmijärven kunnan uuden yksityistieavustusten avustusjärjestelmän ja myöntämisehdot. Päätöksestä valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen, joka hylkäsi valituksen 21.12.2020. Päätös on lainvoimainen.

KPMG Oy on laatinut sisäisen tarkastuksen selvityksen yksityisteiden avustussmalliuudistuksesta. Valtuusto päätti, että selvityksen perusteella kunnan ei ole tarvetta ryhtyä jatkotoimenpiteisiin aloitteessa esitettyjen asioiden johdosta.

Nurmijärven Kirkkotien tiekunta on pyytänyt tutkimaan ja lausumaan, onko kunnan päätöksenteossa ja toimenpiteissä liittyen yksityistielain 560/2018 ja siihen liittyvän valtioneuvoston asetuksen 1069/2018 voimaantuloon liittyvissä yksityisteiden tienpitovastuun siirtämisessä, hoitosopimusten (kunnossapitosopimusten) raukeamisen toteamisessa ja uuden yksityisteiden avustamisjärjestelmän päätöksenteossa, julkisen liikenteen järjestämisessä ja ao. asioihin liittyvässä päätösten toimeenpanossa toimittu hyvän hallintotavan mukaisesti, lain mukaisesti ja ovatko tehdyt päätökset ja toimet lainvoimaisia.

Esittelijä

Hallintojohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää

1. todeta eduskunnan oikeusasiamiehelle, että se on käsitellyt Nurmijärven Kirkkotien tiekunnan yksityistieasioihin liittyviä epäselvyyksiä koskeneen kantelun ja toteaa sen aiheettomaksi

2. antaa asiassa liitteen mukaisen selvityksen eduskunnan oikeusasiamiehelle; sekä
3. tarkastaa kunnanhallituksen kokouksen pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Valmistelija

kunnanlakimies Sari Forsström

Käsittely

Kunnanjohtaja ilmoitti olevansa estynyt osallistumaan asia käsittelyyn ja päätöksentekoon (asiaosais- eli osallisuusjävi hallintolaki 28 § 1 mom. 1 kohta) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esittelijänä asiassa toimi hallintojohtaja.

Teknisenä korjauksena tehdään seuraavat korjaukset:

- sivulta 2 toisesta kappaleesta poistetaan yliviivatut sanat:

Kunnanhallitus hyväksyi 6.5.2019 kunnan hoitosopimus- ja avustamiskäytännön muuttamista koskevan hankesuunnitelman jatkosuunnitelman pohjaksi. Samalla kunnanhallitus hyväksyi ns. hoitosopimusten piirissä olleiden tiekuntien (yksityisteiden) osalta siirtymäajan siten, että siirtymäaika (irtisanomisaika) päättyy viimeistään 1.5.2020, ja että siirtymäaikaan asti (irtisanomisajan) kunta voi omalta osaltaan jatkaa ko. yksityisteiden päivittäishoitoa aikaisempien vuosien malliin ja käytössä olevien määrärahojen puitteissa sekä tiekuntien tahtotila huomioiden.

- selvityksen kohtaan 7 Intressiristiriidat ja jääviyskysymykset (sivut 10–11) lisätään toiseen kappaleeseen tummennettu teksti ja poistetaan yliviivattu teksti:

Kunta on monessa kunnan alueen tiekunnassa tieosakkaana ja on nimennyt tiekuntiin edustajakseen alueisännöitsijän. Tähän liittyen alueisännöitsijä on pyytänyt ja saanut Tiekkunnan kokouksen pöytäkirjan 22.10.2020. Samassa yhteydessä Tiekkunta tiedusteli, mihin osoitteeseen tulisi toimittaa jatkossa linkki sähköiseen toimintaympäristöön tallennettuihin aineistoihin, kirjaamoon vai alueisännöitsijälle. Alueisännöitsijä on vastannut, että hänelle voi lähettää linkin, ja se tallennettaisiin kansioon, johon pääsevät ne, joiden työhön yksityistiet liittyvät. Linkkiä sähköiseen toimintaympäristöön ei ole toimitettu kunnalle. Ei siten ole tiedossa, onko toimintaympäristöä luotu.

26.1.2021 sähköpostissa Tiekkunnalle on ilmoitettu, että koska asia koskettaa monta osaa organisaatiossamme sekä myös ELY-keskusta ja myös useita muita yksityisteitä, ei ole mahdollista nimetä ainakaan tässä vaiheessa yksittäistä henkilöä neuvottelukumppaniksi tiekkunnalle. Yhteyshenkilöksi on ilmoitettu siten alueisännöitsijä. Lisäksi on ilmoitettu, että yhteisen kannan vaativissa asioissa tarvitaan jatkossakin riittävästi aikaa kaikkien tahojen kuulemiseen.

Tiekkunta ilmoitti samana päivänä, että ”Koska tiekkuntamme ja Nurmijärven kunnan välille on syntynyt tässä asiassa intressiristiriita, vaadimme Nurmijärven kuntaa nimittämään uuden edustajan tiekkuntamme asioiden hoitoon, vaihtoehtoisesti alueisännöitsijä ei voi edustaa Nurmijärven kuntaa tämän tyyppisten intressiristiriita-asioissa. Olen aiemmin pyytänyt... (alueisännöitsijän nimi) tallentamaan kaikki tiekkuntamme aineistot siten, ettei synny intressiristiriitoja tai sellaisen syntyessä aineisto tulee olla tallennettu siten, etteivät ne ole muiden kuin nimenomaisen tiekkunnan edustajan käytössä ja niitä ei saa käyttää tiekkuntaamme vastaan.”

Tästä johtuen alueisännöitsijä on pyytänyt Tiekkuntaa 22.10.2020 lähettämään linkin ja ilmoittanut tallentavansa sen kansioon, johon pääsevät ne, joiden työhön yksityistiet liittyvät.” Linkkiä sähköiseen toimintaympäristöön ei ole toimitettu kunnalle. Ei siten ole tiedossa, onko toimintaympäristöä luotu.

Tiekunta väittää, että alueisännöitsijä ei ole myöskään toimittanut edustusosoikeuden antavaa hallintopäätöstä tai valtakirjaa sitä pyytäneille tiekunnille. On epäselvää, mitä kokousta tällä tarkoitetaan ja kuka sitä olisi pyytänyt. Kuuluu kunnan vakiintuneisiin käytäntöihin, että valtakirja toki on ollut aina mukana kokoukseen osallistuttaessa.

Kunnan käsityksen mukaan esteellisyyttä ei ole syntynyt. Palvelussuhdejääviä ei sovelleta tällaisessa tapauksessa, jossa kunta on asianosaisena (kuntalain 97 § 3 mom.). Kuten yksityistieneuvojaa koskevassa esteellisyyväitteessä, ei kantelussa muutenkaan ole esitetty sellaista konkreettista tilannetta, jossa puolueettomuuden vaarantumista olisi muuten ollut aiheellista epäillä. Kunta ei katso, että hallintolain 28 § 1 momentissa olevaa esteellisyyttä olisi automaattisesti olemassa Tiekunnan kokouksiin liittyen.

- teknisenä korjauksena korjataan kirjoitusvirheitä.

Maiju Tapiolinna teki seuraavan muutosesityksen: Lausunnossa on viitattu KPMG:ltä tilattuun raporttiin. Raportin tilauksesta ei ole olemassa kirjallista dokumentaatiota, joten se vaikuttaa oleellisesti kuvaukseen päätöksenteosta. Esitän, ettei lausuntopyyntöä toimiteta Eduskunnan oikeusasiamiehelle ilman selkeää mainintaa tästä, koska se vaikuttaa oleellisesti valtuustolle toimitettuun raporttiin ja siinä kuvattuun päätöksentekoprosessiin. Puheenjohtaja totesi Tapiolinnan esityksen rauenneen kannattamana.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi esityksen ja päätti antaa selvityksen eduskunnan oikeusasiamiehelle seuraavin teknisin korjauksin:

- sivulta 2 toisesta kappaleesta poistetaan yliviivatut sanat:

Kunnanhallitus hyväksyi 6.5.2019 kunnan hoitosopimus- ja avustamiskäytännön muuttamista koskevan hankesuunnitelman jatkosuunnitelman pohjaksi. Samalla kunnanhallitus hyväksyi ns. hoitosopimusten piirissä olleiden tiekuntien (yksityisteiden) osalta siirtymäajan siten, että siirtymäaika (~~irtisanomisaika~~) päättyy viimeistään 1.5.2020, ja että siirtymäaikaan asti (~~irtisanomisaika~~) kunta voi omalta osaltaan jatkaa ko. yksityisteiden päivittäishoitoa aikaisempien vuosien malliin ja käytössä olevien määrärahojen puitteissa sekä tiekuntien tahtotila huomioiden.

- selvityksen kohtaan 7 Intressiristiriidat ja jääviyskysymykset (sivut 10–11) lisätään toiseen kappaleeseen tummennettu teksti ja poistetaan yliviivattu teksti:

Kunta on monessa kunnan alueen tiekunnassa tieosakkaana ja on nimennyt tiekuntiin edustajakseen alueisännöitsijän. **Tähän liittyen alueisännöitsijä on pyytänyt ja saanut Tiekunnan kokouksen pöytäkirjan 22.10.2020. Samassa yhteydessä Tiekunta tiedusteli, mihin osoitteeseen tulisi toimittaa jatkossa linkki sähköiseen toimintaympäristöön tallennettuihin aineistoihin, kirjaamoon vai alueisännöitsijälle. Alueisännöitsijä on vastannut, että hänelle voi lähettää linkin, ja se tallennettaisiin kansioon, johon pääsevät ne, joiden työhön yksityistiet liittyvät. Linkkiä sähköiseen toimintaympäristöön ei ole toimitettu kunnalle. Ei siten ole tiedossa, onko toimintaympäristöä luotu.**

26.1.2021 sähköpostissa Tiekunnalle on ilmoitettu, että koska asia koskettaa monta osaa organisaatiossamme sekä myös ELY-keskusta ja myös useita muita yksityisteitä, ei ole mahdollista nimetä ainakaan tässä vaiheessa yksittäistä henkilöä neuvottelukumppaniksi tiekunnalle. Yhteyshenkilöksi on ilmoitettu siten alueisännöitsijä. Lisäksi on ilmoitettu, että yhteisen kannan vaativissa asioissa tarvitaan jatkossakin riittävästi aikaa kaikkien tahojen kuulemiseen.

Tiekunta ilmoitti samana päivänä, että ”Koska tiekuntamme ja Nurmijärven kunnan välille on syntynyt tässä asiassa intressiristiriita, vaadimme Nurmijärven kuntaa nimittämään uuden edustajan tiekuntamme asioiden hoitoon, vaihtoehtoisesti alueisännöitsijä ei voi edustaa

Nurmijärven kuntaa tämän tyyppisten intressiristiriita-asioissa. Olen aiemmin pyytänyt... (alueisännöitsijän nimi) tallentamaan kaikki tiekuntamme aineistot siten, ettei synny intressiristiriitoja tai sellaisen syntyessä aineisto tulee olla tallennettu siten, etteivät ne ole muiden kuin nimenomaisen tiekunnan edustajan käytössä ja niitä ei saa käyttää tiekuntaamme vastaan.”

Tästä johtuen alueisännöitsijä on pyytänyt Tiekuntaa 22.10.2020 lähettämään linkin ja ilmoittanut tallentavansa sen kansioon, johon pääsevät ne, joiden työhön yksityistiet liittyvät.” Linkkiä sähköiseen toimintaympäristöön ei ole toimitettu kunnalle. Ei siten ole tiedossa, onko toimintaympäristöä luotu.

Tiekunta väittää, että alueisännöitsijä ei ole myöskään toimittanut edustus oikeuden antavaa hallintopäätöstä tai valtakirjaa sitä pyytäneille tiekunnille. On epäselvää, mitä kokousta tällä tarkoitetaan ja kuka sitä olisi pyytänyt. Kuuluu kunnan vakiintuneisiin käytäntöihin, että valtakirja toki on ollut aina mukana kokoukseen osallistuttaessa.

Kunnan käsityksen mukaan esteellisyyttä ei ole syntynyt. Palvelussuhdejääviä ei sovelleta tällaisessa tapauksessa, jossa kunta on asianosaisena (kuntalain 97 § 3 mom.). Kuten yksityistieneuvojaa koskevassa esteellisyysväitteessä, ei kantelussa muutenkaan ole esitetty sellaista konkreettista tilannetta, jossa puolueettomuuden vaarantumista olisi muuten ollut aiheellista epäillä. Kunta ei katso, että hallintolain 28 § 1 momentissa olevaa esteellisyyttä olisi automaattisesti olemassa Tiekkunnan kokouksiin liittyen.

Maiju Tapiolinna jätti eriävän mielipiteen päätökseen seuraavin perustein: Lausunnossa on viitattu KPMG:ltä tilattuun raporttiin. Raportin tilauksesta ei ole olemassa kirjallista dokumentaatiota, joten se vaikuttaa oleellisesti kuvaukseen päätöksenteosta. Esitän, ettei lausuntopyyntöä toimiteta Eduskunnan oikeusasiamiehelle ilman selkeää mainintaa tästä, koska se vaikuttaa oleellisesti valtuustolle toimitettuun raporttiin ja siinä kuvattuun päätöksentekoprosessiin.

Kokous keskeytettiin asian käsittelyn aikana klo 16.32–16.37.

Kunnanjohtajan ollessa estyneenä esittelijänä asiassa toimi hallintojohtaja.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Jakelu